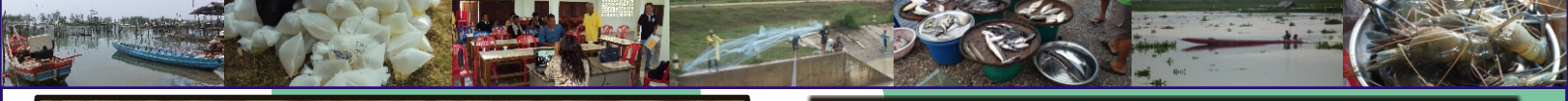

จดหมายข่าว
ปีที่ 12 ฉบับที่ 2/59, ม.ค. 59

สมัครสมาชิกติดต่อ: สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง 1/19 ม.3 ถ.เก่าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา (90000) โทร : 074-311895, 312036

บรรณาธิการ

สวัสดิ์คะ ชาวฉบับนี้ต้อนรับปีพุทธศักราชใหม่ ปี 2559 ขออวยพรให้ชุมชนชาวประมงรอบทะเลสาบอยู่ดี มีสุข กันทั่วหน้า โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของกุ้ง หอย ปู ปลา นะคะเอาละ!! เราม่าว่ากัน ในกิจกรรมทะเลสาบกันดีกว่า สถาบันวิจัยฯ (ประมงเก่าแสง) ระดมผลิตพันธุ์กุ้งก้ามกรามปล่อยไป 14.9 ล้านตัว กุ้งกุลาดำ 5.5 ล้านตัว และเพิ่มเติมด้วยปลานวลจันทร์ทะเล 55,000 ตัว รวม 20.455 ล้านตัว และจัดฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน จำนวน 3 เขต ได้แก่ ชุมชนประมงหมู่ 2 และ 4 ตำบลท่าบ่อ อำเภอสิงหนคร ชุมชนชาวประมงหมู่ 5 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา และชุมชนชาวประมงหมู่ 6 และ 11 ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ซึ่งขอชื่นชมว่าได้รับการร่วมมือ ให้ความสนใจเป็นอย่างดี ซึ่งในพื้นที่ทั้ง 3 ชุมชน นอกจากมีการจัดสร้างเขตฟาร์มทะเลแล้ว ยังมีกิจกรรมการจัดทำ

ธนาคารสัตว์น้ำชุมชน โดยเน้นกุ้งก้ามกรามโดยมีการจัดทำกระชังล้อมขังสำหรับปล่อยแม่กุ้งที่มีไข่เพื่อใหวางไข่ เป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ส่วนในส่วนของชุมชนหมู่ 5 ตำบลเกาะใหญ่ จะใช้วิธีรวบรวมไว้แล้วจะมีการประสานมายังประมงเก่าแสง เพื่อนำมาเพาะและอนุบาลต่อไป เพราะสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่ออัตราอดไม่ว่าจะด้วยวิธีไหนขอเพียงแค่ชุมชนตระหนักในการอนุรักษ์ทางเราก็เป็นปลื้มแล้ว เพราะสุดท้ายแล้ว เป้าหมายการดำเนินงาน คือ อยากรให้ชุมชนมีส่วนร่วมมีความเข้มแข็งนำไปสู่ความยั่งยืน คั้นความอุดมสมบูรณ์ให้กลับมาดั้งเดิม โดยที่กรมประมงจะเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นที่เลี้ยงในการสนับสนุน

อริญญา อัครอารีย์

วาทะดี ๆ มีที่ทะเลสาบ

มีโอกาออกไปออกมารับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงปลากะพงขาวที่ ต.เกาะนางคำ โขคดีจริง ๆ ครับได้พบกับท่าน สท.สวัสดิ์ โตะหมัด หนึ่งในเกษตรกรผู้เลี้ยงปลากะพงขาวด้วยวาทะและบุคลิกที่มีความเป็นกันเองต้องยกนิ้วให้เลยครับ “ผมเลี้ยงปลากะพงขาวมาหลายปีแล้ว ได้บ้างเสียบ้างในส่วนที่เสียก็พอรับได้และยังสู้เพราะรักในอาชีพนี้ แต่ในส่วนที่รับไม่ได้และน่าเสียใจก็คือเรื่องของทะเลสาบสงขลา ออกเรือไม่คุ้มกับค่าน้ำมัน ขวอนพี่น้องร่วมด้วยช่วยกันครับ ดูแลทะเล

สาบไปด้วยกัน เพื่ออนาคตของลูกหลาน ต่อไปชุมชนของเราต้องรวมกลุ่มกันเพื่อความอยู่รอดของชุมชน แต่ที่สำคัญทะเลสาบสงขลาต้องอยู่รอดด้วย”

ขอขอบคุณ สท.สวัสดิ์ โตะหมัด สท.ม.5 ต.เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง มากครับกับวาทะดี ๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาทะเลสาบสงขลาต่อไป ท่านต่อไปเตรียมวาทะไว้ให้พร้อมครับ ทีมงานจดหมายข่าวจะไปหาท่านถึงบ้านอย่างแน่นอน

จ่านง ธีราวุฒิ

สารพันสัตว์น้ำ : ปลากดเหลือง

ชื่อไทย : กดเหลือง

ชื่อสามัญ : YELLOW MYSTUS , GREEN CATFISH

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hemibagrus nemurus*

ถิ่นอาศัย : เดิมอาศัยอยู่ในทะเลแต่ได้เข้ามาผสมพันธุ์และวางไข่ในน้ำจืดแล้ว ไม่กลับสู่ทะเลอีกเลยพบแพร่กระจายอยู่ทั่วทุกภาค

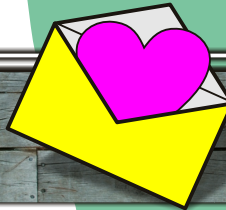
ลักษณะทั่วไป : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อยทางส่วนหางหัวค่อนข้างแบนลง ตาไม่มีหนังปกคลุมมีหนวด 4 คู่ ที่จมูกริมฝีปากบนริมฝีปากล่าง และใต้คางหนวดที่ริมฝีปากบนยาวถึงครีบกันหนวดที่จมูกสั้นยาวจรดนัยน์ตา ครีบหลังมีหนามแหลมคม 1 อัน ครีบหูมีหนามแหลมเช่นเดียวกับครีบหลังครีบไขมันมีขนาดใหญ่ และยาวสี่ของลำตัว เป็นสีน้ำตาลปนเหลืองด้านหลัง สีน้ำตาลปนเขียว ทองสีเหลืองอ่อน

อาหารธรรมชาติ : กินปลา ลูกกุ้ง แมลงน้ำ และสัตว์น้ำขนาดเล็ก

สถานภาพ (ความสำคัญ) : เป็นปลาเศรษฐกิจที่ใช้บริโภคทั้งสดและแห้ง นิยมใช้แกงส้มโดยไม่ปนผัก และนิยมแกงส้มมะนาวมากกว่าส้มอย่างอื่น เพราะรสชาติจะดีกว่าและเป็นปลาที่ค่อนข้างหยาบรับประทานยากเพราะติดเบ็ดหรือทอดแหมาได้เท่าไร ส่วนใหญ่จะขายได้หมดราคาพอประมาณตาม ขนาดใหญ่ - เล็ก และนิยมซื้อปลาเป็นหรือตายใหม่ ๆ ถ้าเขื่อนน้ำแข็งจะไม่ค่อยง่ายจึงทำให้ปลาชนิดนี้ส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับชาวบ้านโดยทั่วไป ถ้าสามารถ หาได้เยอะมีโอกาสรายได้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

บรรณศาสตร์ วาจิ

เปิดใจใส่ซอง

<http://108like.com/trips>

เปิดใจใส่ซองต้อนรับปี 2559 ไปกันที่โน่นเลยครับ บรรยากาศสุดคลาสสิกกับดอกบัวแรกแย้มในตอนเช้าตรู่ที่ทะเลน้อย จ.พัทลุง เปิดใจโดยพี่น้อง ต.ทะเลน้อย

“ที่ผ่านมาชาวทะเลน้อยมักจะเป็นจำเลยทางสังคมมาโดยตลอดโดยเฉพาะเรื่องการทำประมงที่ไม่ถูกต้องเป็นต้น เหตุสำคัญในการทำให้สัตว์น้ำลดน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ไฟฟ้าช็อต การวางยา สืบจากการล้อมล้อมเป็นต้น แท้ที่จริงแล้วมันไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะอันที่จริงแล้วชาวเลน้อย เป็นชุมชนที่อยู่ด้วยเหตุด้วยผล สิ่งไหนไม่ถูกต้อง สังคมที่นี้ยอมรับไม่ได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นชาวประมง ต.ทะเลน้อย พร้อมและยินดีร่วมมือกับกรมประมงอย่างเต็มที่ เพื่อศักดิ์ศรีของชาวทะเลน้อยและอนาคตของลูกหลาน ถึงแม้จะมีอยู่บ้างที่เป็นบัวได้น้ำ แต่ก็มียู่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนของคนที่จะทำเพื่อชุมชน บางช่วงที่ปลาขาดหายไปมันเป็นไปตามฤดูกาล บางช่วงสัตว์น้ำมีการย้ายถิ่นบ้าง บางช่วงสัตว์น้ำอยู่กับที่บ้าง ผลผลิตสัตว์น้ำที่ได้จึงมีปริมาณที่ไม่แน่นอน แต่ขอยืนยันอีกครั้งไม่ใช่เพราะชาวประมงที่นี้แน่นอน”

ต้องขอขอบคุณพี่น้อง ต.ทะเลน้อย มากครับที่ได้พูดได้แสดงออกในสิ่งที่อัดอั้นตันใจ พวกเราทีมงานจดหมายข่าวพร้อมที่จะเป็นกระบอกเสียงให้กับทุก ๆ ท่านครับ เพื่อร่วมกันพัฒนาทะเลสาบสงขลาไปด้วยกัน

จำนง ธีราวุฒิ

สถานการณ์ประมงรอบทะเลสาบสงขลา ประจำเดือนธันวาคม 2558

เฮ้อ! จะสิ้นปีกันอีกแล้ว ช่วงนี้ไม่ว่าจะสิ้นปีหรือสิ้นเดือน สำหรับชาวประมงแล้วก็เหมือนจะสิ้นใจ ไม่รู้ว่ปู ปลา หายหน้า หายตาไปไหนกันหมด บางพื้นที่พอมีสัตว์น้ำให้จับกันบ้าง ลมก็มาลงซะอีก (ลมแรง) แต่คิดดูอีกทีก็เหมือนธรรมชาติลงทัณฑ์เหมือนกัน ลงโทษพวกที่ใช้เครื่องมือประมงประเภททำลายล้างพวกที่จับสัตว์น้ำอย่างไม่บันยะบันยัง จับหมดแม่แต่ตัวเล็กตัวน้อย หรือสัตว์น้ำที่กำลังจะวางไข่ ถึงแม้ว่าคนกลุ่มนี้จะเป็นคนกลุ่มน้อยก็จริง แต่เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้วมันช่างใหญ่หลวงนัก กระทบกันไปทั่วทุกหัวระแหง เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าตัวเองจะไม่ได้กระทำความผิด แต่ก็จะต้องคอยสอดส่องเป็นหูเป็นตา คอยระวังอย่าให้ทรัพยากรเสียหายไปมากกว่านี้ อัยารอให้ถึงวันที่ลูกหลานต้องดูหน้าตาปลาช่อนในวารสารสัตว์น้ำสู่ยุพันธ์ มั่นตะเดือนไต!!

ตลาดชะวอด...และแถวทะเลน้อย สัตว์น้ำที่ยังจับกันได้ ทุก วันก็เห็นจะมี กุ้งนา 203 กิโลกรัม ปลาช่อน 143 กิโลกรัม ปลาชะโด 25 กิโลกรัม ปลาดุกอูย 33 กิโลกรัม ปลาตะเพียนขาว 15 กิโลกรัม ปลานิลดำ 32 กิโลกรัม ปลาพรหมหัวหมื่น 100 กิโลกรัม ปลาสร้อย 28 กิโลกรัม ปลาโสด 36 กิโลกรัม ปลาหมอช้างเหยียบ 55 กิโลกรัม และปลาหัวแข็งหนวดอ่อน 10 กิโลกรัม/วัน

เกาะใหญ่...ดินแดนแสนอุดมสมบูรณ์ ผู้คนเคารพในกฎกติกาชุมชน นำขึ้นชม ดูผลงานได้จากปริมาณกุ้งปลา กุ้งก้ามกราม 70 กิโลกรัม กุ้งนา 22 กิโลกรัม ปลากระทุงเหวปากแดง 20 กิโลกรัม ปลาช่อน 57 กิโลกรัม ปลาดุกทะเล 67 กิโลกรัม ปลานิลดำ 150 กิโลกรัม ปลาบุ้ทราย 10 กิโลกรัม ปลาแมว 18 กิโลกรัม ปลาลิ้นหมา 18 กิโลกรัม ปลาสร้อย 20 กิโลกรัม ปลาหมอช้างเหยียบ 16 กิโลกรัม ปลาหัวแข็งหนวดอ่อน 60 กิโลกรัม ปลาหัวอ่อนหนวดแข็ง 10 กิโลกรัมและปลาไหล 10 กิโลกรัม

คูขุดและปากพะยูน(โซนทะเลสาบตอนใน)...ช่วงนี้ สัตว์น้ำไม่ค่อยหนาตา เนื่องจากน้ำไม่ค่อยดี ปลาเลยไม่ค่อยเดิน ชาวประมงเชื่อว่ามาอย่างนั้น สัตว์น้ำที่ยังจับกันได้บ้าง กุ้งก้ามกราม 39 กิโลกรัม กุ้งกุลาดำ 177 กิโลกรัม กุ้งนา 25 กิโลกรัม กุ้งหัวมัน 520 กิโลกรัม ปลากดขี้ลิง 16 กิโลกรัม ปลากดเหลือง 16 กิโลกรัม ปลากระทุงเหวปากแดง 57 กิโลกรัม ปลากระทุงเหวปากยาว 19 กิโลกรัม ปลากระบอกขาว 20 กิโลกรัม ปลากระพงขาว 30 กิโลกรัม ปลาขี้จิ้น 25 กิโลกรัม ปลาช่อน 128 กิโลกรัม

ปลาชะโด 13 กิโลกรัม ปลาดุกทะเล 235 กิโลกรัม ปลาตะกรับ 13 กิโลกรัม ปลาทองเทียว 37 กิโลกรัม ปลานิลดำ 186 กิโลกรัม ปลาแป้นเล็ก 23 กิโลกรัม ปลาแป้นใหญ่ 8 กิโลกรัม ปลาสร้อย 10 กิโลกรัม ปลาโสด 10 กิโลกรัม ปลาหมอช้างเหยียบ 11 กิโลกรัม ปลาหัวแข็งหนวดอ่อน 153 กิโลกรัม ปลาหัวอ่อนหนวดแข็ง 10 กิโลกรัม

โซนทะเลสาบตอนนอก...ซบเซามาก เกือบเข้าขั้นวิกฤติกันเลยทีเดียว ชาวประมงนั่งหน้าเหี่ยวตาเฉากันเป็นแถว สัตว์น้ำที่ยังคงเห็นหน้าเห็นตา กุ้งก้ามกราม 10 กิโลกรัม กุ้งหัวแข็งเล็ก 25 กิโลกรัม กุ้งหัวมัน 45 กิโลกรัม ปลากดขี้ลิง 73 กิโลกรัม ปลากระเบน 55 กิโลกรัม ปลาขี้จิ้น 20 กิโลกรัม ปลาดุกทะเล 97 กิโลกรัม ปลาตะกรับ 12 กิโลกรัม ปลาทองเทียว 100 กิโลกรัม ปลานิลดำ 5 กิโลกรัม ปลาแป้นเล็ก 14 กิโลกรัม ปลาหลังเขียว 8 กิโลกรัม ปลาหัวแข็งหนวดอ่อน 35 กิโลกรัม ปลาหัวอ่อนหนวดแข็ง 15 กิโลกรัม ปลาเห็ดโคน 5 กิโลกรัมและปลาไหล 5 กิโลกรัม

จากเหตุการณ์วิกฤติของปริมาณสัตว์น้ำที่ชาวประมงได้ประสบพบเจอ คงจะเป็นอุทาหรณ์เตือนใจกันได้บ้างว่า “ถ้าเรารัก ทะเล ทะเลก็จะรักเรา”

กมลศิริ...รายงาน

www.nicaonline.com / www.sklonline.com

www.nicaonline.com / www.sklonline.com

มรสุม

ภาคใต้ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมอยู่ใน 2 ลักษณะ คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ สำหรับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย และทะเลสาบสงขลาจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าทำให้ฝนตกหนักน้ำท่วมคลื่นลมแรงชาวประมงออกทะเลไม่ได้แต่ถ้าวันไหนคลื่นลมไม่แรงมากก็จะออกไปเสี่ยงดูว่าจะได้อะไรบ้างเพราะดีกว่าหยุดทำการประมงหลาย ๆ วัน แต่ในขณะที่เดียวกันคุณ ๆ ท่าน ๆ รุ้ไหมครับว่ามรสุมมีประโยชน์กับเราเหมือนกัน มาลองทำความเข้าใจกันดูนะครับ

ทะเลอ่าวไทยพื้นที่จังหวัดสงขลา และทะเลสาบสงขลาจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เราจะเจอฝนและคลื่นลมแรงตั้งแต่ช่วงเดือนพ.ย. - มี.ค.ของทุกปี เป็นช่วงที่สัตว์น้ำมีการผสมพันธุ์วางไข่ตามแนวชายฝั่ง และในช่วงเดียวกันจะพบว่ามีสัตว์น้ำกินอย่างอุดมสมบูรณ์ แกรมพวงมาด้วยไข่เต็มท้อง เนื้อปลามัน ๆ เช่น ปลาทองเทียว ปลาแขยง ปลาดุกทะเล ปลาแป้น ปลากระบอก ปลาชู้ตังหรือบางเรียกปลาตะกรับ แกรมกับปลุกเถาคัน แล้วยังมีปูม้า และกุ้งต่างๆ เพราะในช่วงเดือนพ.ย. - ธ.ค.ของทุกปี ฝนตกหนักส่งให้น้ำไหลบ่าจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำและไหลลงทะเล โดยทะเลสาบจะเป็นจุดรับน้ำของหลายจังหวัดเลยที่เดียว ประกอบด้วยน้ำจากพื้นที่สงขลาตอนบน จังหวัดนครศรีธรรมราชตอนล่าง และจังหวัดพัทลุง น้ำที่ไหลได้นำสารอาหาร ปุ๋ยต่าง ๆ ที่ไหลผ่านหน้าดินมาด้วย เช่น สวนยางพารา นาข้าว ซึ่งส่งผลให้น้ำทะเลมีธาตุอาหารและอุดมสมบูรณ์ สัตว์น้ำมีอาหารเต็มที่เจริญเติบโตเนื้อหวานรสอร่อยพอถึงตอนนี้ท่านคงอยากรู้อยากถามว่าแล้วคลื่นลมในอ่าวไทยหรือทะเลนอกมันเกี่ยวอะไรด้วย เกี่ยวแน่นอนครับ เพราะว่าเมื่อถึงฤดูมรสุม คลื่นลมจะแรงมาก ประกอบกับช่วงเดือน12 เดือนอ้ายเดือนยี่เป็นช่วงที่น้ำทะเลจะสูงกว่าเดือนอื่น ๆ ในรอบปีตามคำที่ว่า น้ำนองเต็มตลิ่ง แล้วน้ำทะเลยิ่งจะไหลหนุนเข้ามาในลำคลองและแม่น้ำต่าง ๆ ที่เชื่อมตอ

ระหว่างทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทยหลาย ๆ จุดก็จะได้รับน้ำทะเลที่หนุนเข้ามาเช่นกันในเมื่อมีมรสุมคลื่นลมแรงน้ำที่จะหนุนเข้ามานั้นจะต้องได้รับแรงส่งมาจากคลื่นลมที่แรงจากมรสุม คลื่นที่ซัดน้ำทะเลเข้ามานั้นมีได้มาเปล่าๆ เสียเมื่อไร ยังชอบเอามาด้วยสารพัดไม่ว่าจะเป็น ขอนไม้ เศษทุ่นเรือ สาหร่าย หรือซากต่าง ๆ และคงไม่มีใครเดาถูกใช้ไหมครับว่า ในน้ำยังมีลูกกุ้งวัยอ่อนที่จากการศึกษาพบว่ามาก ถึง 15 ชนิด และลูกปลาทะเลเศรษฐกิจ เช่น กะพงขาว กะพงแดง กะรัง กระบอก และปลาทราย เมื่อคลื่นลมพัดน้ำทะเลเข้า ทาฝั่งช่วงใดเป็นคลอง แม่น้ำ ก็จะมีการไหลเข้ามา เช่น ปากทะเลสาบสงขลา คลองสำโรง คลองแดน คลองปากระวะ ซึ่งสัตว์น้ำพวกนี้ก็จะเข้าไปเจริญเติบโตในน้ำกร่อยบริเวณทะเลสาบสงขลาและบางส่วนก็อาศัยอยู่ในคลองนั้น แต่ถ้าตัวอ่อนหรือไข่ของสัตว์น้ำ ชนิดไหนที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในน้ำกร่อยได้ก็จะตายไปหรืออาจถูกจับกินเป็นอาหารโดยสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ที่แข็งแรงกว่า หรืออาจเรียกได้ว่าธรรมชาติช่วยในการจัดการสมดุลเอง พอนึกภาพออกกันแล้วนะครับ

เดือนธ.ค.- ม.ค. ของทุกปี ลมมรสุมจะดันน้ำเข้ามาในทะเลสาบ และจากข้อมูลทางวิชาการที่ศึกษาไว้ พบว่าสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่เข้ามาเช่น ปลากระพงขาว ปลากระพงแดง ปลากระบอก มีอายุประมาณ 6-8 เดือน กุ้งขาวมีอายุประมาณ 4- 5 เดือน คราวนี้เราลองนับดูนะครับ คลื่นซัดน้ำเข้ามาพาไข่และตัวอ่อนมาด้วยในเดือนธ.ค. - ม.ค. นับไป5 เดือนมี.ค. - เม.ย. ของทุกปีเราก็จะมีกุ้งตัวโต ๆ ที่จับได้ในทะเลสาบจำนวนมากกว่าทุก ๆ เดือน แต่ถาดไปอีกสองเดือนก็เดือนมิถุนายน เราก็จะพบว่าปลาตัวโต ๆ วางไข่ในท้องตลาดบ้านเราจำนวนมากทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศ สามารถจับสัตว์น้ำได้ปีละ 15,000 ตัน โดยสัตว์น้ำส่วนใหญ่ที่จับได้เป็นกุ้งทะเล 69.46% โดยพบกุ้งทะเล 15 ชนิด ชนิดที่จับได้มากที่สุดคือ กุ้งหัวมัน กุ้งหัวแข็ง กุ้งก้ามกราม และกุ้งขาว ตามลำดับ ปลากระพงและปลาเก๋า 2.5% กุ้ง 0.6% ปูและปลาทะเลอื่น ๆ ที่ถูกลมมรสุมพัดเข้าในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม

อัจฉริย์...รายงาน

เฮฮา...ประสาชาวค

จ่านง ธีราวุฒิ